

PEFC Norge

Trondheim, 09.06.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):  
2022/7005Saksbehandler:  
Eirin Bjørkvoll

## Høringssvar til forslag til revidert norsk PEFC skogstandard

Skog er et viktig økosystem for naturmangfoldet i Norge. Mer enn en tredel av Norges areal er dekket av skog, og omtrent halvparten av de truede artene lever i skog. Den første klassifiseringen av økologisk tilstand i skog ble gjennomført i 2021. Den viser at på en skala fra 0 til 1, hvor 0 representerer et ødelagt økosystem og 1 et intakt økosystem, ligger skogen totalt sett på 0,42. For skog som ikke er vernet, det vil si ca. 95% av skogarealet, så er det PEFC skogstandard som beskriver hvordan skogbruket skal ta miljøhensyn, og standarden er dermed et svært viktig verktøy for ivaretagelse av tilstanden i skogøkosystemene.

PEFC skogstandard er en frivillig bransjestandard. Miljøhensyn i andre store næringer i Norge er i større grad regulert av myndigheter, og Miljødirektoratet bidrar vanligvis ikke i arbeid med frivillige bransjestandarder. Miljødirektoratet har likevel valgt å delta som observatør i arbeidskomiteen for revisjon av PEFC skogstandard fordi det er her miljøkravene for skognæringen i stor grad fastsettes. Av samme grunn finner vi det naturlig å gi høringssvar selv om dette er en frivillig bransjestandard.

Det er positivt at en samlet arbeidskomite nå har kommet frem til et forslag til ny PEFC skogstandard. Forslaget til ny standard kan bidra til å gjøre norsk skogbruk mer miljøvennlig. For en rekke kravpunkt er det foreslått strengere og/eller mer konkrete krav til miljøtilpasning. Samtidig legger standarden opp til at det kan avvirkes i skog med truede naturtyper og arter, noe som må forventes å ha negativ innvirkning på bevaringsstatusen for truet natur.

Det foregår flere prosesser i EU som kan eller vil få konsekvenser for norsk skogforvaltning. EU har nylig vedtatt en egen skogstrategi. Selv om Norge ikke er bundet av EU's landbrukslovgiving, er vi nært knyttet til EU for eksempel gjennom klimaarbeidet og "Klar for 55", samt gjennom taksonomien for bærekraftig finans. Utviklingen i EU kan føre til behov for ytterligere miljøtilpasninger i skogforvaltning i Norge.

Hvis en revidert skogstandard skal føre til et mer miljøvennlig skogbruk er det avgjørende at den faktisk blir fulgt. Det praktiske skogbruket drives av skogeiere og skogentreprenører. Det blir derfor viktig at sertifiseringsordningen blir fulgt opp med tilsyn, og at det blir reagert på brudd på kravpunktene i standarden. I denne sammenhengen vil også rutiner for oppfølging av klager bli viktig.

Åpenhet rundt miljøinformasjon er sentralt for å oppnå tillit og troverdighet til beslutningsgrunnlaget og praktiseringen av Norsk PEFC Skogstandard, og dermed også hvordan skogbruket tar hensyn til andre viktige samfunnsinteresser. I kravpunkt 10 er dette omtalt, og det fremkommer at informasjon skal deles i tråd med miljøinformasjonsloven. Kravpunktet legger til grunn at informasjon skal gis når det blir krevd, eller det kan henvises til informasjon i tilgjengelig offentlig innsynsløsning. Det publiseres i dag noe data i offentlige innsynsløsninger, noe som er svært positivt. En del av de opplysninger som publiseres er imidlertid i format som vanskelig lar seg behandle. Uavhengige kilder kan dermed i liten grad vurdere det helhetlige beslutningsgrunnlaget og praktiseringen av PEFC skogstandard, og dette kan påvirke tilliten til standarden. Det er vår vurdering at økt åpenhet om beslutningsgrunnlaget og praktiseringen av Norsk PEFC Skogstandard vil øke tilliten til ordningen.

Under følger noen spesifikke innspill til konkrete kravpunkt.

### Åpenhet om miljøinformasjon og dataformat

Miljødirektoratet vil særlig påpeke betydningen av full åpenhet rundt nøkkelbiotoper og BVO. Nøkkelbiotoper i skog er aktuell som OECM (Other effective area-based conservation measures) og som del av Norges internasjonale rapportering om representativ og langsiktig bevaring i skog. Datasettet er også ett viktig grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av skog. Det er da viktig at datasettet oppnår høy tillit gjennom åpenhet om datagrunnlaget. Datasettet på nøkkelbiotoper og livsmiljø er kun tilgjengelig som en WMS-kilde, noe som gir bildemessig innsyn i data, men er ikke egnet til analyser etc. Datasettet kan dermed i liten grad brukes av kunnskapsinstitusjoner og offentlige etater til for eksempel virkemiddelvurderinger eller andre analyser. Datasettet bidrar dermed bare i begrenset grad til en helhetlig god forvaltning av skogen. Miljødirektoratet har tidligere etterspurt data for bruk i virkemiddelvurderinger, uten at slik tilgang er gitt.

Det foreligger i forsalget skjerpede krav til avsetting av BVO. Vi går ut fra at avsatte BVO vil synliggjøres i kart på samme måte som nøkkelbiotoper.

Det foreligger i forsalget ikke krav til at data på nøkkelbiotoper og BVO skal tilgjengeliggjøres på format egnet for analyse. Vi foreslår derfor i kravpunkt 10 Åpenhet om miljøinformasjon å legge til setningen med understreking:

*"Krav om miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven om data fra miljøregistreringer eller annen type miljøinformasjon knyttet til forvaltningen av skogressursene på eiendommen skal gis når det blir krevd, eller henvises til informasjon som er tilgjengelig i offentlig innsynsløsning. Informasjon skal utleveres snarest mulig og senest innen en måned etter at kravet er mottatt (jf. miljøinformasjonsloven § 18). Datasett for nøkkelbiotoper og biologisk viktige områder skal tilgjengeliggjøres i GeoNorge i format egnet til analyse."*

### Klargjøring innslagspunkt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks

Det er behov for å klargjøre hvordan data fra kartlegging etter Miljødirektoratets instruks konkret skal brukes i forbindelse med skogbruk, og det er positivt at det nye kunnskapsgrunnlaget nå er

inkludert i standarden. Det er imidlertid fortsatt uklart hvilke konkrete naturtypelokaliteter som skal vurderes i forbindelse med skogbruk da det ikke er angitt konkrete inngangsverdier i standarden. Som en del av kartleggingen får hver naturtypelokalitet fastsatt en kvalitet som gir en beskrivelse av lokalitetens tilstand og naturmangfold. Det enkleste vil være å bruke lokalitetskvalitet som inngangsverdi i standarden, da dette er lett tilgjengelig informasjon i naturbase.

Naturtyper med sentral økosystemfunksjon:

For naturtyper med sentral økosystemfunksjon skal inngangsverdier baseres på "*registrerte NiN-egenskaper som indikerer at det kan være viktige livsmiljøkvaliteter*". Hvilke egenskaper dette er bør presiseres som en del av arbeidet med standarden. En enklere framgangsmåte som kan vurderes vil være å heller referere til lokalitetskvalitet (for eks. moderat til svært høy som i kravpunkt 21 Påskoging og treslagsskifte).

Truede og nær truede naturtyper:

Skogeierforbundet sa på webinarer om forslag til ny standard 5. mai at standarden legger opp til at en basert på lokalitetskvalitet skal vurdere hvilke lokaliteter av truede naturtyper kartlagt etter Miljødirektoratets instruks som er omfattet av standarden. Et slikt forbehold fremkommer ikke i forslaget til ny standard og bør derfor tydeliggjøres i aktuelle kravpunkt. Er det tenkt at et slikt forbehold også skal tas for nær truede naturtyper?

Vi anbefaler å benytte samme inngangsverdier som i rundskriv T-2/16 fra Klima- og miljødepartementet om nasjonale og vesentlig regionale interesser. For truede naturtyper er dette lav kvalitet. Dette utelukker lokaliteter med svært lav kvalitet, dvs. i hovedsak lokaliteter som er i hogstklasse 1 eller 2 og/eller er fullstendig dominert av fremmede arter.

For nær truede naturtyper er inngangsverdien i T-2/16 høy kvalitet, men vi vil likevel anbefale å bruke moderat kvalitet som inngangsverdi i standarden. De tre nær truede naturtypene i skog i gjeldende rødliste har også sentral økosystemfunksjon (jf. Miljødirektoratets instruks for naturtypekartlegging) hvor inngangsverdien i T-2/16 er moderat kvalitet. Det betyr at inngangsverdien i T-2/16 i praksis er moderat kvalitet for de nær truede naturtypene i skog i gjeldende rødliste.

Vi foreslår derfor å erstatte "*truede naturtyper*" med "*truede naturtyper med minst lav kvalitet etter Miljødirektoratets instruks, eller tilsvarende kvalitet*". Vi foreslår videre å erstatte "*nær truede naturtyper*" med "*nær truede naturtyper med moderat kvalitet etter Miljødirektoratets instruks, eller tilsvarende kvalitet*".

Innspillet er relevant for følgende kravpunkt: 3 Planlegging, 4 Landskapsplan, 8 Bevaring av skogarealet, 18 Bruk av plantevernmidler, 19 Gjødsling, 21 Påskoging og treslagsskifte, 22 Nøkkelbiotoper, 23 Biologisk viktige områder, 28 Myr og sumpskog.

Det er i nytt forslag til standard ikke lagt inn referanse til noen spesifikk kartleggingsmetodikk knyttet til truede og nær truede naturtyper. Vi kjenner ikke til noen annen etablert metode enn Miljødirektoratets instruks, men formuleringen "*eller tilsvarende kvalitet*" vil ta høyde for evt. andre metoder.

### Klargjøring av "særlige naturverdier" i kravpunkt 21 Påskoging og treslagsskifte

I kravpunktet om påskoging står det i forslaget til standard at det ikke skal skje treslagsskifte eller påskoging i "gjenvokst kulturmark med særlige naturverdier", men det er ikke definert hva "særlige naturverdier" er. Vi foreslår at det presiseres hva som ligger i "særlige naturverdier".

### Mindre innspill for mer konsistent standard

#### Kravpunkt: 3 Planlegging i skogbruket

Utvalgte naturtyper (UN) og prioriterte arter (PA) inngår i flere kravpunkt, og informasjon om dette bør være tilgjengelig ved planlegging. UN og PA inngår derimot ikke i oversikt over miljøverdier som skal synliggjøres i planer. Vi foreslår å legge til kulepunktene "utvalgte naturtyper" og "prioriterte arter" under "Planen skal vise eller omtale".

UN og PA skal hensyntas i tråd med naturmangfoldloven men er i forslaget koblet til kravpunkt om nøkkelbiotoper. Siden UN og PA skal hensyntas uavhengig av om de inngår i nøkkelbiotoper foreslår vi å flytte en formulering om UN og PA fra kravpunkt om nøkkelbiotoper til kravpunkt om planlegging. Dette gjelder formuleringen "Eventuell skogbruksaktivitet i utvalgte naturtyper og på arealer med forekomst av prioriterte arter skal skje etter reglene i naturmangfoldloven". Vi foreslår at formuleringen inngår i kravpunkt 3 etter setningen "Rutinene for konsultasjon av eksterne kilder for miljøinformasjon ved planlegging av hogst, påskoging og treslagsskifte og markberedning er beskrevet i de aktuelle kravpunktene".

Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder etter Miljødirektoratets veileder M-98 er et kunnskapsgrunnlag og ikke en plan. Vi foreslår derfor at en under "Operativ planlegging", kulepunkt 3 (opplysninger om friluftslivsverdier) føyer til teksten markert med understrek: "(der kommunene har utarbeida kunnskapsgrunnlag og planer i samsvar med Miljødirektoratets opplegg)"

#### Kravpunkt: 4 Landskapsplan

Utvalgte naturtyper og prioriterte arter inngår i flere kravpunkt, og bør være synliggjort i landskapsplan. Vi foreslår å legge til kulepunktene "utvalgte naturtyper" og "prioriterte arter" under "Operativ planlegging", "stedfestede opplysninger fra offentlige miljødatabaser om:".

#### Kravpunkt: 13 Terrengtransport

Følgende formulering er uklar:

*"Det skal ikke skje terrengtransport i områder som er avsatt som nøkkelbiotoper hvis dette skader de biologiske verdiene.*

*Det kan kjøres i arealer avsatt som biologisk viktige områder herunder nøkkelbiotoper dersom det er helt nødvendig for å gjennomføre planlagt skjøtsel. I tillegg kan skånsom nyttekjøring for andre formål skje. Terrengtransport gjennom slike områder skal avklares skriftlig med person med skogbiologisk kompetanse ved opprettelse eller revidering av disse områdene."*

Formuleringen kan oppfattes som at det kan skje terrengtransport i nøkkelbiotoper selv om det skader de biologiske verdiene bare det er nødvendig nok. Vi oppfatter at dette ikke er intensjonen. I tillegg bør BVO bør også inkluderes fullt ut i kravet. Vi foreslår å erstatte teksten med følgende formulering:

*"Det skal ikke skje terrengtransport i områder som er avsatt som nøkkelbiotoper eller biologisk viktige områder hvis dette skader de biologiske verdiene. Eventuell terrengtransport gjennom slike områder i forbindelse med planlagt skjøtsel eller annen nyttekjøring skal avklares skriftlig med person med skogbiologisk kompetanse ved opprettelse eller revidering av disse områdene."*

Kravpunkt: 16 Markberedning

Forslag til ny standard legger opp til at det ikke skal markberedes i kantsoner, men det er ikke beskrevet hva kantsoner er i denne sammenheng. Dette bør presiseres, og vi foreslår derfor å referere til kravpunkt om vannbeskyttelse da kravet bør gjelde for kantsoner slik de defineres i kravpunkt om vannbeskyttelse. Dvs. i kulepunktet *"I kantsoner"*, legg til *"jf. kravpunkt om vannbeskyttelse"*.

Vi går ut fra at markberedning heller ikke skal skje i nøkkelbiotoper. Dette bør fremgå av kravpunktet på lik linje med andre miljøverdier. Vi foreslår at en i kulepunktet *"I områder avsatt som biologisk viktige områder"*, legger til *"og nøkkelbiotoper"*.

Hilsen  
Miljødirektoratet

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent*

Torfinn Sørensen  
avdelingsdirektør

Anne Sundbye  
seksjonsleder